

VAS-ÉS-FÉM-MUNKÁS

XV. évf. 11-12. sz.

Bukarest, 1934 nov.-dec.

A ROMÁNIAI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár: egy évre 100, fél évre 50 Lei

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUKAREST VI, STRADA ISVOR No. 11.

TILTAKOZUNK!

A törvény, a munkásság, de minden jóérzésű ember nevében tiltakozunk az ellen hogy, a munkásság és a fogyasztó társadalom zsrírján vagyont harácsoló kapitalisták. becsületlen és jogait követelő munkásokat megtorlás nélkül éhhalálra ítélessenek. A Resica-Margina-falepároló üzem igazgatósága 12 munkását fekete listára tette, A fekete lista az összes gyárvállalatok irodáiban nyilvántartásban van és a felvételre jelentkező munkások közül egyet sem vesznek fel már hónapok óta munkába. Es ha tévedésből mégis felvesznek, azonnal elbocsájtják, amikor a tévedés kiderül.

Tizenkét munkás, családos emberek, akiknek semmi bűnük nincs, Vagy bűn az, hogy bérmozgalmat indítottak? Egy darab kenyérral többet kértek? Bűn az, hogy alkudozni merészeltek, az áruba bocsájtando egyetlen vagyonuk, a munkaerejük felett? Nem! Ez nem lehet bűn! Ez minden embernek vele született joga, de különösen joga ma, a huszadik század civilizált világában, amikor törvény védi mindenkinek eme emberi jogait.

Még ez év február havában lejárt ebben az üzemben a kollektív szerződés. Az új kollektív szerződésre vonatkozó tárgyalások nem vezettek eredményre és március 6-án mintegy 120 munkás sztrájkba lépett. A sztrájk hónapokon keresztül tartott. A munkások hősiessé állottak a harcot. Végül az igazgatóság kénytelen volt egyezséget kötni, azonban több munkás már nem léphetett vissza a gyár kötelekében. A gyár igazgatósága ezek ellen bosszút forralt, fekete listára tette őket, éhhalálra ítélte s ehhez segédkezett nyújtanak a többi gyárosok. Seholy sem fogadják őket be munkába.

A sztrájk törvény idevonatkozó pontja kimondja, „a meglévő törvények és szabályzatok, valamint a jelen törvény rendelkezéseinek értelmében mindenki részére biztosítottik az a jog, hogy dolgozhasson. Bárki, aki súlyos azonnali és közvetlen módon vagy ténybeli erőszakosság útján megakadályoz vagy kényszerít munkára a törvény szerint büntetettik.”

Saját bőrünkön érzett tapasztalatokból tud-

juk, hogy sztrájkok esetén, amikor a munkások részéről csak feltételeznek a munka abbahagyására irányuló felhívást vagy felszólítást, mindjárt kész a vád a munkások ellen, rögtön hatósági közbelépés történik a munkaadó denúciálására. Rendőr, csendőr, sziguranca áll a kapitalisták rendelkezésére. Hol van most ilyenkor a hatósági megtorlás a kapitalisták ellen? Nem törvénytelen embereket éhhalálra ítélni. Pedig mi is tettünk jelentést az esetről a temesvári kerületi Munkaügyi Inspektornál és a Munkaügyi Miniszteriumnál, de mégsem történt semmi vizsgálat ebben az irányban.

Ezton ismételt tiltakozunk a gyáriparosok eme embertelen és törvénytelen eljárása ellen és felhívjuk e helyről is az illetékes munkaügyi miniszteriumot, indítson vizsgálatot és tegyen megtorló lépéseket Resica-Margina iparvállalat igazgatósága ellen és a vele szolidáris vállalatok ellen. Vonja felelősségre a törvény- és a munkások ellen vétőket.

Vasmunkások Szövetsége

ORSZÁGOS SZAKSZERVEZETI KONGRESSZUS

Románia szervezett munkásainak parlamentje október 28-30-án tartotta nagyfontosságú és impozáns ülését. A kongresszuson 14 országos szakmai szövetség 250 helyi szakszervezet 41 ezer tag nevében 126 küldöttel képviseltette magát.

A kongresszust Fluerás elvtárs az Országos Szaktanács elnöke nyitotta meg és üdvözölte a munkaügyi minisztérium képviselőjét, az Országos munkásbiztosító pénztár kiküldöttjét, továbbá a Szakszervezeti Internacionálé és a cseh, belga és a svéd szakszervezetek kiküldöttjeit. Majd visszapiantást vet az Országos Szaktanács 3 évi működésére és ismerteti a romániai munkásság gazdasági és szociális helyzetét. Az elnöki megnyitó beszéd elhangzása után a munkaügyi minisztérium nevében megjelent Georgian vezérigazgató, az országos munkásbiztosító pénztár részéről Enescu vezérigazgató és a Genfben székelő Nemzetközi Munkaügyi hivatal nevében Vladescu Răcoasa urak mondanak külön-külön kiküldőik nevében szíves üdvözlő beszédet és elismerésüknek adnak kifejezést azon munka felett, amit a szakszervezeti szövetségek végeznek úgy kulturális, mint gazdasági szempontból, ami egyúttal az ország fejlődésének és előhaladásának az érdekében való is.

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség és a Francia Szakszervezeti Tanács képviselőiben Leon Jouhaux elvtárs tartott nagy beszédet, kiemelve a világ szakszervezeti mozgalmának fontosságát úgy gazdasági, mint politikai vonatkozásban. Csakis a szervezett munkásság által kijelölt uton haladva valószínűsíthető meg a népek igazi békéje, — mondja — és a gazdasági krízis gyökeres megoldása is csak kizárólag a proletáriátus műve lehet. Ezért kitartó és lelkes munkára hívja fel a kongresszus tagjait illetve Románia szervezett munkásságát. Majd a Csehszlovák Szaktanács nevében Brodeczky, a Belga szaktanács nevében Bondász elvtársak mondtak igen tartalmas és lelkes üdvözlő beszédet.

Az üdvözlő beszédek elhangzása után a

kongresszus elnökségébe, illetve tisztikarába Fluerás, Bartalis, Roznoean, Mirescu és Ehrenfeld elvtársakat választották meg. Továbbá különböző bizottságok a következőképpen alakultak meg: IGAZOLÓ BIZOTTSÁG: Munteanu, Mihaila, Magyarai és Mirescu elvtársak. JAVASLATTEVŐ BIZOTTSÁG: Rădăceanu, Munteanu, Klein, Gherman, Măglașu, Jungbert elvtársak. ALAPSZABÁLYMÓDOSÍTÓ BIZOTTSÁG: Urzica, Bartalis, Gărboreanu, Stroia, Văjoreanu, Ștefan Niculescu és Jean Niculescu. JELŐLŐ BIZOTTSÁG: Lindtner, Biró, Bragadireanu, Marian, Receanu, Olteanu, Iordan Ionescu és Bartalis elvtársak.

Jelentés

Az országos szaktanács közel 60 oldalra terjedő írásbeli jelentésben számol be az utóbbi 3 évi működéséről, amely jelentést Mirescu elvtárs több mint egy órai szóbeli referátuma egészített ki. A jelentés bő adatakat tartalmaz az ország gazdasági helyzetéről, vonatkozásban hozza a munkásság életstandardjával. Alátámasztott adatok igazolják, hogy amíg a krízis által sújtott munkások a legnehezebb körülmények között tengetik életüket, addig az ipari és kereskedelmi vállalatok a krízis dacára is tekintélyes haszonnal zárják évi mérlegeiket.

A szakszervezeti szabadság guzsba van kötve, — mondja a jelentés. A közigazgatási hatóságok nap-nap után gördítenek akadályokat a szakszervezetek működése elé, amelylyel a kapitalistáknak tesznek szolgálatot, — szervező gyűléseket nem engedélyeznek, de sokszor megtörténik, hogy már megalakult és jogiszemélyiséggel rendelkező szakszervezetek sem tarthatnak gyűléseket, sok esetben pedig csendőrök asszisztálása mellett kénytelenek ülésezni a szakszervezetek. Az esetek egész sokaságát sorolja fel a jelentés, amikor sztrájkok esetén a hatóságok minden indok nélkül beleavatkoznak a tőke és munka harcába. Üldözik a munkásságot, bebörtönözik és minden terrorisztikus eszközt felhasznál-

nak, hogy a sztrájkoló munkásokat megfélemlítsék és ezáltal a harc kimenetelét a munkaadók javára befolyásolják.

A munkanélküliség kérdésében kimutatja a jelentés, hogy a szakszervezetek az utóbbi 3 év alatt közel 30 millió lej fizettek ki kizárólag munkanélküli segélyekre. Statisztikai adatokkal bizonyítva tárja fel a munkanélküliek számát az egyes évek folyamán, ami mindig sokkal túlhaladja a hivatalos megállapításokat. Ismerteti a jelentés azon kezdeményezéseket, amelyeket a szaktanács indított a munkanélküliek segélyezésére vonatkozólag, de amely kezdeményezések megtörténtek a kormány és a mögötte álló kapitalizmus ellenállásán és a munkás tömegek szervezett erejének hiányában.

A munkás törvénykezést ölelt fel a jelentés minden irányban kiterjedően, majd a racionálizálás mérvére tér ki és annak módjait ismerteti, amelyek segítségével a kapitalizmus még súlyosabb bilincseket rak a munkás osztály vállaira.

A jelentéseket a küldöttek széleskörű vitája követte. Mint minden kongresszuson, úgy most is hangzottak el erőteljes kritikák, ugyancsak olyan kritikai hangok is, amelyek átérzve a súlyos helyzetet, amelyben az országos szaktanácsnak része volt és amelyek közepette kellett dolgoznia, ezeknek figyelembevételével meleg elismerésben is részesült a vezetőség. A tartalmas és minden irányba kiterjedő hosszas vita után a kongresszus a jelentést tudomásul vette és a felmentvényét egyhangulag megszavazta.

A kongresszus határozatai:

A jelentések letárgyalása után a „Munka-törvények alkalmazása és módosítása”, továbbá „A munkás osztály és a gazdasági helyzet” naptrendi pontok kerültek tárgyalás alá. Mindkét naptrendi pontnál határozati javaslatokat terjesztettek elő az előadó elvtársak, melyben követelik a kormánytól a munkástörvények betartását és a munkásságra nézve sérelmes pontok módosítását.

A következő pont: a szövetségek helyzete illetve átcsoportosítása és az egységfront kérdése.

E napirendi pontok előadói Fluerás és Rădăceanu elvtársak részletesen kitérnek a kérdések minden ágazatára és végül az egységfront kérdésében a kongresszus a következő határozati javaslatot fogadta el:

Határozati javaslat

A Romániai Munkásszervezetek Országos Szövetségéhez tartozó szövetségek és szakszervezetek országos kongresszusa megvitatta az Egységes Szakszervezeti Tanácstól érkezett egységfront ajánlatot,

megállapítja, hogy ahhoz hogy két vagy több szervezet között egységfront jöhessen létre, elsősorban is az szükséges, hogy ily szervezetek létezzenek.

Már pedig a Munkásszervezetek Országos Tanácsához tartozó szervezeteken kívül Romániában más osztályharcos szakszervezet nem létezik. Az egységes szakszervezetek tanácsa nem egyéb mint egyszerű cégér, amely állítólag létezik, amelynek vezetése alatt azonban egyetlen szakszervezetet sem látunk, amely erre a címre jogosítana.

De ettől a szemponttól eltekintve a szakszervezeti mozgalom elvi tekintetben azon az állásponton áll, hogy az egységfront nem jelent egészséges megoldást és csak a munkásosztály szervezeti egysége lehet célravezető. Ezt az egységet pedig országos viszonylatban az Országos Szakszervezeti Tanács, nemzetközi viszonylatban pedig a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség valósíthatja meg.

Amikor a kongresszus ezen szempontjait kifejezésre juttatja, emlékeztet arra is, hogy az a kevés gyülekezési és szervezkedési szabadság és a sérelmes munkatörvények, úgy ahogy vannak, csak az országos szakszervezeti tanács, a csatlakozott szövetségek és a szakszervezetekben tümörült öntudatos szervezett munkásság erőfeszítéseinek köszönhető.

Ha akciósabadságunkat korlátozzák, vagy teljesen elkobozzák, ha a munkatörvények sérelmesek és még ezeket sem alkalmazzák becsületesen, ha nincs törvényben biztosított munkanélküli segélyezés és más olyan törvények, amelyek a dolgozók létét védelmezik, ha a munkások és magánalkalmazottak oly nagy nyomorba süllyedhettek, ezért a munkásosztály ama nagy tömege hibáztatható, amelyek szervezetlen tétlenségben küzdenek, hibáztathatók azok a munkások és intellektuelek, akik ugyanannak a felszabadító ideálnak a nevében évek hosszú sora óta a munkásosztályt szabotálják a munkásság szakszervezete tömörülését megakadályozzák és így elősegítik, hogy a romániai munkásosztály továbbra is nyomorba vergődjék.

A romániai országos szakszervezeti kongresszus felhívja egész Románia dolgozó osztályait, a munkásokat, az állami magánalkalmazottakat, tömörüljenek a meglévő szakszervezetekben és ezeken belül teremtsék meg a munkásosztály egységét, hogy a szervezett munkássággal együtt küzdve megvédelmezhessék a dolgozó osztályok vitális érdekeit, hogy az utánunk jövő generációknak jobb jövőt biztosíthassunk.

A szövetségek átcsoportosítására vonatkozólag a kongresszus kimondja, hogy helyesnek és ajánlatosnak tartja a rokonszámok összevonását, hogy így erősebbé és ellenálló képesebbé váljanak a munkásszervezetek a kapitalizmussal szemben folytatott küzdelmekben. Ennek a kérdésnek a gyakorlati keresztülvitelével a szaktanács, illetve az új vezetősége bizatik meg.

A kongresszusnak igen fontos napirendi pontját képezte az ifjúnok szervezésének kérdése. Ehrenfeld elvtárs tartalmas bevezető előadása után a következő határozati javaslatot terjesztette elő, amit többek hozzászólása után a kongresszus magáévá tett:

Határozati javaslat

A Bukarestben 1934. október 28—30-án megtartott országos szakszervezeti kongresszus megállapítja, hogy

1. Bár a kiskorúak alkalmazását az iparban és kereskedelemben a törvény 14. életévben állapítja meg, a munkáltatók mégis a 14 éven aluli gyermekek ezreit zsákmányolják ki.

2. Dacára, hogy a törvény a kiskorúak éjjeli munkáját szabályozza, mégis az ifjúnok és leányok nagy többségeit kénytelenül éjjeli munkára kényszerítik úgy a különböző gyárakban, mint a kisiparban, anélkül, hogy a hatóságok ezt a közepkori kizsákmányolási módot megakadályoznák, amellyel a fiatal gyerekek tizezreinek egészségét szétrombolják.

3. Még ma is egész sereg helységben az ifjúnokokat a tanonciskolákban esti oktatásra kényszerítik, ami kora reggeltől késő estig nehéz robotban fáradó ifjúnokokra nézve eggyel több embertelen torturát jelent, és a komoly tanulást lehetetlenné teszi.

4. Még ma is ezerszámra vannak tanoncok, akiknek munkáltatóik kibujnak a törvényelőírta tanoncszerződés megkötése alól. Ezeket az ifjúnokokat 4—5 évi tanonckodás után a munkanélküliség nyomorába taszítják, anélkül, hogy szakmájukat megtanulnák és anélkül, hogy legalább munkakönyvvel ellátnák őket.

Mindezek alapján a kongresszus kimondja, hogy a szakszervezeti mozgalom elsőrangú feladata az ifjúnokokat, az iparban és kereskedelemben foglalkoztatott tanoncokat és gyakornokokat úgy a kizsákmányoló tőkés munkáltatókkal szemben, mint a tanoncszerződések betartásának ellenőrzésére hivatott és az iskolai oktatást eszközölő hatóságokkal szemben megvédelmezni.

A kongresszus kötelezi a helyi szervezeteket, hogy minden védelmet adjanak meg az ifjúnokoknak és az Országos Szakszervezeti Tanács, valamint az illető szövetségeik utasításai alapján azok munkához méltó neveléséről gondoskodjanak.

Az ifjúnokokat az egész vonalon a szociáldemokrata szakszervezetek felé kell irányítani, amely egyedül nyújt őszinte és tényleges védelmet az ifjúnokoknak. Az ifjúnokoknak még mielőtt munkásokká vagy alkalmazottakká lennének, meg kell tanulniok, hogy a helyük azokban a munkás és alkalmazotti szakszervezetekben van, amelyek a dolgozó osztályoknak a kapitalista kizsákmányolás alóli felszabadításáért küzdenek.

A kongresszus megbizza az Országos Szak-

szervezeti Tanács új vezetőségét, hogy az ifjúnok szervezés módzataira nézve sürögösen akció programot dolgozzon ki.

A kongresszus a fenti napirendi pontok letárgyalása után az új vezetőséget választotta meg, melynek tagjai a következő elvtársak: Fluerás Ioan, Mirescu Ion, Gherman Eftimiu, Bartalis Sándor, Roznovean Teodor, Stroia Gheorghe, Bartha Károly, Măglașu Lazar, Munteanu Nicoia, Biró István, Brăgadireanu Corneliu, Magyar Lajos, Mihălcă Stoica, Teodorescu Marin, Pirovski Károly. Póttagok: Jungbert György, Gărbovean Simion, Gondola Ferdinand, Marian Nicolae és Hentz Teréz. A felügyelőbizottság tagjai: Bernau Petru, Mihaila Petru, Urzica Gheorghe, Vagner István és Pălișoiu Ilie.

Óttagok: Muștescu Gh., Predaru Ilie és Rhom Péter.

A vezetőség megválasztása után a külföldi vendégek részéről Brodetski és Jouhaux elvtársak mondanak lelkesítő beszédeket és egyben vesznek búcsút a kongresszus tagjaitól, majd Fluerás elvtárs intéz beszédet a kongresszus nevében a távozó küldöttekhez és a kongresszus üdvözlését küldi külföldi elvtársainkhoz. A nemzetközi együttérzésnek rendkívüli lelkes és felemelő jelenete játszódott le a búcsúzás alkalmával. A küldöttek helyeikről felemelkedve percekig tartó taps és a szocializmus szünni nem akaró éljenése közepette demonstráltak az eszmét magában egyesítő munkás Internacionálé mellett. Majd az Internacionálé zugott fel a kongresszus küldötteinek ajkairól és a lelkesítő dal hangjai mellett hagyták el külföldi elvtársaink a kongresszus színhelyét abban a biztos tudatban hogy közös harcunk gyümölcse: az egész emberiség boldogságát szolgáló szocializmus rövidesen el kell következzen.

Az utolsó napi rendi pont. Az alapszabályok módosítása és a különböző javaslatok letárgyalása volt. Ennek végeztével Moskovits elvtárs román és Bartalis elvtárs magyar nyelven intéztek megkapó és lelkes beszédeket a kiküldöttekhez, majd Fluerás záróbeszédével a 3 napos tanácskozásokat véget érték.

Magyarországon a pécsvidéki bányász munkások 109 óráig állottak éhségstrájkban a bányák mélyében

Az egész kulturvilág felfigyelt Magyarország pécsvidéki bányamunkásainak 109 órai éhségstrájkjára. Mintegy 1000 bányamunkás 350 méter mélységben a föld gyomrában, követeleéseinek érvényrejtéséért tovább 100 óránál hősiesen tartotta a harcot, nem csak azért, hogy nem működtek a fúrógépek nem csatogtak a csákányok, pihentek a fekete gyémántot felszínre termelő feszültizmu karok, hanem azért, hogy nem voltak hajlandók felszínre jönni és esetleg szuronyok és gépfegyverek elé állni és a kapitalizmus egyetlen „meggyőző érvelnek” martalékává válni. Nem! Erre a szivességre nem voltak hajlandók. Inkább választották a nagy fekete mélységes koporsót, az önkéntes halál kockázatát, mint a kapitalizmus gyilkos fegyvergyőit, vagy a börtönök nyirkos levegőjének halálfhozó bacilusait. És a 109 órát tartó strájk alatt senki nem vett magához ételt. Éheztek az elkésredett vérig kiuzsorázott bányász proletárok, de ez alkalommal nem a kapitalizmusért, hanem önmagukért, családjukért és azért, hogy a jövőben kenyérük legyen.

A harc október 11-én tört ki. Mi volt az ok? Szinte nem is kellene megírni, tudjuk. Munkájuk mellett nyomorogtak, szenvedtek és éheztek. Kévs volt a bér és a kevésből is elvont a bányagazgatóság. Azt követelték tehát, hogy az elvont 8%-ot adják vissza és folyósítsák a téli segélyt. És ezen kívül még egynéhány más sérelmes pontnak az orvoslását is követelték. A munkások eme követelését, amint az igazi kapitalistákhoz illik, visszautasították. Es erre határozták el a munkások, hogy éhségstrájkba lépnek és nem hagyják el a bányák mélyét addig, amíg követelésüket nem teljesítik. „Inkább holttesteinket vigyék ki az akna fölönőjén, mintsem

harcunkat eredmény nélkül feladjuk” — ezt üzenték a bányászok az igazgatóságnak, amikor az felszólította őket, hogy szüntessék be az éhségstrájkot és vegyék fel a munkát. Közben a munkások senkit sem engedtek be magukhoz a bányába. Az igazgatóság részéről senki sem mert leszállni, mert aki lement, azt azonnal internálták és nem engedték többé a felszínre. A városházán a polgári hatóságok tanácskozást tartottak, hogy mitévők legyenek az adott esettel szemben. Az egyik polgári közeg azt javasolta, hogy a karhatalom szálljon le és csináljon rendet... mire a csendőrkapitány kijelentette, hogy ő ilyen képtelenségre nem vállalkozik, de aki gondolja, hogy eredményt lehet így elérni, ám az szálljon le a bányába...

Mig lent a bányában élet halál harcot vívtak a kenyérért a bányász apák és férfiek, a felszínen a bányász asszonyok és gyermekek szívét az elkésredés és a kenyérkeresők iránti kétségbeesés fogta el. Asszonyok és gyermekek szívettépő zokogása süvítette át a bányák lejáratá körüli levegőt. Mi lesz a lentiekkel? Meddig bírják még! Már szivárogtak fel a bányák mélyének tragikus hírei. Az egyfolytában 109 óras bányalevegő, az éhség, az izgalmak és az álmatlanság már szédni kezdte áldozatait, — egymásután estek össze és betegedtek meg. Egy 65 éves bányász a legöregebb a strájkolók között, aki már 40 éve dolgozott a bányában, mikor összeesett akkor is biztatta, bátorította társait.

Ilyen állapotok közepette is hiábavalónak bizonyult az igazgatóság újabb és újabb felszólítása, még sem voltak hejlandók feladni a harcot a véksőkig elkésredett hősiesen közdő bányászok. Majd ígéretekkel kecsegtették, ők azonban az ígéreteknek sem dültek be.

(Valószínű már ők is sokszor megjárták az ígéretekkel, akár csak mi). Irásbeli megállapodást akartak látni, aláírva a bányagazgatóság, a hatóság és a szakszervezeti vezetők által. Végre ez a kívánságuk teljesedett. A munkások megkapták követeléseiket, mire 109 órai hősiesség után a harcot beszüntették és a harcolók a felszínre jöttek. Meg kellett írjuk ezt a sztrájkot, meg kellett emlékezzünk ezekről a hős proletár testvérekről, akik között ott lent a bánya mélyében voltak és harcoltak a bányatelepen dolgozó vas- munkások is.

-x-

A Jugoszlávias Vas- és Fémmunkás Szövetségének kongresszusa

A Jugoszláv vas- és fémmunkás szövetség október 6-7-én tartotta Belgrádban kongresszusát. A kongresszuson a vezetőségen és elnökségen kívül 20 küldött vett részt. A külföldi szövetségek részéről Románia és Csehszlovákia (Prága és Komotau) kiküldöttei vettek részt. Szövetségünket Bernau szaktárs képviselte.

A szövetség jelentéséből megállapítható, hogy minden nehézség dacára jugoszlávias szaktársaink előrehaladtak. A szövetség taglétszáma 1933 év végén 4667-re emelkedett az 1930 évi 3275 taglétszámmal szemben. A szövetség legerősebb helyiszervezete az asslingi szervezet 995 taggal. A belgrádi helyiszervezet taglétszáma 411. Nagyobb taglétszámmal rendelkező helyiszervezetek még: Cilli, Laihach, Agram, Bruck, Esseg, Kragajevac és Stare. A többi helyiszervezetek 100-on alóli taglétszámmal rendelkeznek.

Az agitációt rendkívülien megnehezíti az a körülmény, hogy az ipari gócpontok rendkívüli távolságra esnek egymástól. Nem beszélve arról, hogy a régi Szerbia területén még ma is gyenge az ipar.

Ipari centrumok inkább Horvát és Szlavóniában vannak és természetes csak ezen a területen erősek a szakszervezetek. A szövetség és helyiszervezetek közötti gyér érintkezés természetes nagymérvű taghullámozást von maga után. Jellemző erre, hogy az utóbbi három év alatt 7589 tag iratkozott be, amire hozzá számítjuk a három év előtti 3275 taglétszámot úgy 10.864 tagnak kellene lennie. Ellenben a taglétszám csak 4667-re emelkedett. Tehát a három év alatti taglétszámemelkedés alig 1400.

Ez az állapot tulajdonítható még az ország politikai, gazdasági és szociális viszonyainak is. Amelyek sokszor szinte leküzdhetetlen akadályokat gördítenek elvtársaink munkája elé és csak a kitartó, szívós és lelkes harci készség, az amely mégis némi előhaladást biztosít.

A szövetség anyagi helyzete is némi javulást tanusodik a múlttal szemben. Mindenek előtt ottani szaktársaink azon álláspontra helyezkedtek, hogy a mozgalom önmagát a saját maga erejéből, minden külső segítség nélkül tartsa fenn. A szövetség költségvetését csak a legnagyobb takarékosággal lehetett egyensúlyban hozni. A szövetség vagyona 1931-ben 288.313 dinár, míg ez az összeg 1933 év végére 492.746 dinárra emelkedett. A bevétel és kiadás 1933 évben 1.145.689 dinár között mozgott. Tiszta járulékból 742.740 dinárt vételeztek be. Segélyekre kifizettek 158.879 dinárt. Ebből sztrájk és munkanélküli segély 94.579, betegsegély 28.906, hátramaradtak és különféle segélyek 35.399 dinár. A jelentés három évében összesen 530.291 dinárt fizettek ki különféle segélyekre.

A gazdasági krízis súlyosan érintette a jugoszlávias nehéz vasipart is. A legtöbb vasipari üzemekben a munkáslétszámot lecsökkentették és akik az üzembe maradtak azok is csak redukált időt dolgozhattak. A munkanélküliek számát az egész országra vonatkozóan egy úgy nevezett „munkás börze” hivatal — mint nálunk a munkaközvetítő hivatalok — tartja nyilván. Ezek a hivatalok nagyon ritkák az ország területén és nincsenek kellőleg felkészülve ilyen fontos és nagyszabású munkának a precíz elvégzésére. Ezek a „munkás börzék” 25.000 munkanélkülit mutatnak ki. A kormány 100.000 munkanélkülit ismer el. És a munkakamarák kimutatása szerint, két-háromszázezerre becsülik a munkanélküliek számát.

Munkabérek: Minimális órabérek tanult szakmunkások részére kollektív szerződés sze-

tették és a harcolók a felszínre jöttek. Meg kellett írjuk ezt a sztrájkot, meg kellett emlékezzünk ezekről a hős proletár testvérekről, akik között ott lent a bánya mélyében voltak és harcoltak a bányatelepen dolgozó vas- munkások is.

-x-

rint 4.50—7 dinár. Specializált munkások részére 3.80—6 dinár. Segédmunkásoknak 3—5 dinár. Nőmunkásoknak 2.50—4 dinár-ig (Egy dinár egyenlő 2.20 lejellel), természetes aránylag az élelmiszerek árai is alacsonyabbak.

A szlavóniai szaktanács által készített bérstatisztika, amely 568.641 munkásnak a bérei alapján készített a következő részletes adatokat tartalmazza: 70.150 munkásnak a napi-

Néhány szó a termelő üzemek helyes vezetéséről

Minden szocialista munkás egyedüli vágya kell legyen, hogy a kapitalista termelési rendszert a kollektív termelési rendszerre váltsa fel. Nem csak azért, mert csak így vagyunk képesek megvalósítani a szükségletek tényleges kielégítését jelentő termelés ésszerű formáját, hanem azért is, mert a kollektív termelés formája, ellentétben az önző kapitalista termelési rendszerrel, amely csak gondolkodás nélküli gépmunkára zülleszt a munkásokat, gondolkodni tudó olyan munkásokat igényel, akik teljességben átérzik, hogy a munkálatok végzésénél az egész termelés mindenségénél egy elszakíthatatlan fontos tényezője a termelésnek, akinek nem csak az a kötelessége, hogy dolgozzon, hanem a munkája becsületes végzése mellett irányítójává is válhat a termelésnek. Ennek azonban előfeltétele az, hogy a kollektív termelő üzemet olyaná is szervezzük, hogy alkalmat adjunk az üzemben dolgozóknak arra, hogy felismerjék miszerint ők tényleg fontos tényezőjei az üzemnek.

Ezt a cikket abból az alkalomból írom, hogy a napokban Tomestiben voltam, ahol az ország első kollektív termelő üzeme van és ott sajnos azt kellett látnom, hogy nincs meg a munkások és az üzem vezetői között az a harmonikus együttműködés, amelynek biztosítása nélkül termelő üzemet vezetni eredményesen, teljesen képtelenség tartani. A Tomesti termelő üzem egyik legnagyobb hiányossága az, hogy a közgyűlésen megválasztott igazgatóság teljesen elhanyagolta a dolgozók tömegével a kapcsolatát és polgári értelemben él megválasztása jogával, nem törődve azzal, hogy az üzemnél érdekelt dolgozó tömegek a legnagyobb bizalmatlansággal gyanúsítással kísérik működését.

A dolgozók részéről megnyilvánuló bizalmatlanságért az igazgatóság okolható, mert abban a téves hitben munkálkodik, hogy működéséért nem tartozik számon adni csak az egy év után tartandó közgyűlésnek és a maga részéről feleslegesnek tartja, hogy a dolgozó tömeget is bevonja a termelés irányításába.

Az igazgatóság tagjainak és ezt mondjuk meg nyíltan, halvány sejtelve sincs, hogy egy termelő üzem miként kell vezetni és innen van az, hogy működését ködbe homályba burkolva intézi. Az igazgatóság tudomásom szerint határozatot hozott, hogy az ülésein hozandó határozatot büntetés terhe mellett tilos kívül állókkal közölni, egy ilyen határozatnál kell-e több ok a bizalmatlanságra? Sokkal jobban tenné az igazgatóság ha a tiltakozás helyét a dolgozókat is belevonná a termelés irányításába és pedig olyképpen, hogy megválasztatná a már kiépített bizalmi testület mellett az üzemi munkástanácsot, vagyis azt az üzemi tanácsot, amelyet a szervezett munkásság mint elsőrendű követelést támaszt még a kapitalistákkal szemben is azért, hogy ilyképpen a termelés irányításának egyik részessévé váljon a munkásság. Mít gondol a Tomesti üveggyár termelő üzemének igazgatósága nem-e volna helyesebb a felesleges titkolózás helyett, mondjuk

keresete 8 dinár (!), 226.798 munkásnak 8—24 dinár, 96.261 munkásnak 24—30 dinár, 62.300 munkásnak 30—38 dinár és csak 73.132 munkás keresete haladja meg a napi 38 dinárt. Fizetések szabadság ritkaság számba megy, alig 2—3 nagyobb üzembe van érvénybe 3—10 napig terjedően.

A kongresszus határozati javaslatokat fogadott el, melyek a következőket tartalmazzák: A minimális órabérek törvényes biztosítását követelik. Továbbá a 48, illetve 40 órás munkaidő bevezetését, hathatósabb üzemellenőrzést, tanoncvédelmet és a tanoncok számának meghatározását. Elhatározták továbbá, hogy az ösztöndíjakkal karöltve alapot létesítsenek, a saját hibájukon kívül szinylődő helyzetekbe jutott szakszervezeti tagok felségélyezésére. Felhívást intéz a kongresszus a munkásság összeségéhez, hogy minden erejükkel támogassák a szakszervezeti mozgalmat.

Végül az új vezetőséget választották meg, az élén továbbra is Krekics és Vrankar elvtársakkal.

egy hónapban egyszer a gyár bizalmi testülete és az üzemi tanácsa előtt jelentést tenni az üzem technikai és kereskedelmi menetéről? Nem-e volna helyesebb az üzem menetéről ugyan olyan felelősség érzettel rendelkező üzemi tanács és bizalmi testület véleményét kérni a felmerülő kérdéseknél, mi azt hiszük, hogy ezeket megvalósítani elengedhetetlen szükségesség és ezt megvalósítani jelenti a tényleges kollektív termelést, amelyet ha így fognak intézni, akkor megfog szünni az a bizalmatlanság, ami ma teljes joggal éppen a fentiek hiánya miatt uralja azokat a dolgozókat, akik ma ugyan úgy csak robotosai az üzemnek mint amikor a gyár magánkézben volt. A munkásnak joga van követelni az igazgatóságtól, hogy a bizalmi testülettel és az üzemi tanáccsal kéz a kézben dolgozzon az üzem boldogulásáért, mert mind a két szervnek megvan a termelés körüli hivatottsága és amely szervek együtt működve az igazgatósággal, mintegy kiegészítik egymást, aminek az eredménye a bizalom atmoszféráját és az üzem boldogulását eredményezheti!

P. K.

Megegyezés a cluji Hirsch vasöntődében

Szaklapunk 9—10-ik számában részletesen foglalkoztunk a Hirsch-féle vasöntőde és gépgyárban kitört sztrájkjal. Az ott dolgozó vas- munkás szaktársaink, szeptember 21-én szüntették be a munkát és közel két heti szívós kitartás után a harcot sikerrel fejezték be. Az eddigi munkabérek 20—30%-al emelkedtek, míg az akkord árakra vonatkozó megállapodás leszögezi azt, hogy azon a színvonalon legyenek mint a „Junász” vasöntődében. Biztosították továbbá az akkordban dolgozó munkások órabéréit. A megegyezésben foglalt egyéb feltételek ugyanazok mint a „Junász” gépgyár munkásainak feltételei.

A harcban állott szaktársaink elszánt akarat, harci készsége tette lehetővé a sikert. A hatóságok részéről nyújtott támogatás, melyet a munkaadó olyan nagyon szívesen igénybe vett, nem lankasztotta el a harcoló egyöntetű küzdelmét. E tények következtében a munkaadónak nem maradt más hátra, mint tárgyalásokba bocsátkozni a munkásság megbízottjaival. A hivatalos tárgyalásokon a munkaadót a sárga szervezet titkára is képviselni akarta, de a munkásság képviselői e képviseltes ellen tiltakozásukat fejezték ki.

E tiltakozás nyomán Taflan sárga titkár lehorgasztott orral volt kénytelen a tárgyalásokról eltávolítani. Hogy mennyire ragaszkodott a munkaadó a sárga titkár képviseltes ügyéhez, az kitűnik abból, hogy a kudarc után a munkaadó javaslatot tett a munkásság képviselőjének, hogy ismerjék el a sárga titkárt mint a gyár képviselőjét. Ezt a javaslatot a munkáskiküldöttek elfogadták ugyan, de Taflan ur szegyelte a megbízatást ebben a formájában vállalni. Nem sikerült tehát a sárga vezérnek egyetlen tagot sem szerezni a Hirsch gyárból.

-x-

